

P
A
N

12211

[1904]

12211

[1904]

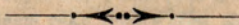
PIERWSZE SPRAWOZDANIE

Polskiego Towarzystwa Filozoficznego

we Lwowie

za czas od 12 lutego do 31 grudnia 1904 r.

(Przedłożone Walnemu Zgromadz. w d. 1 lutego 1905 r.).

12211
[1904]

12211

[1904]

Połączone Biblioteki WFIS UW, IFIS PAN i PTF

P.12211[1]

19012211001000

K
19.12.60
A.86f

PIERWSZE SPRAWOZDANIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA FILOZOFICZNEGO WE LWOWIE

za czas od 12 lutego do 31 grudnia 1904 r.

(Przedłożone Walnemu Zgromadzeniu w dniu 1 lutego 1905 r.).

Myśl założenia Towarzystwa, poświęconego uprawie i szerzeniu nauk filozoficznych, wyłoniła się z końcem roku 1903 wśród grona osób, zbierających się stale celem wspólnego omawiania zagadnień filozoficznych. Do grona tego należeli profesorowie tutejszego uniwersytetu dr. Kazimierz Twardowski i dr. Mściśław Wartenberg, docent prywatny tegoż uniwersytetu dr. Witold Rubeżyński, dalej panowie Bronisław Bandrowski, Marjan Borowski, Stefan Fryez, dr. Jan Łukasiewicz oraz dr. Władysław Witwicki. Ułożywszy projekt statutu i uzyskawszy jego zatwierdzenie rozporządzeniem Namiestnictwa z dnia 16 stycznia r. 1904 L. 3138, przystąpili inicjatorowie Towarzystwa w myśl § 23 statutu do wyboru członków Wydziału. Wybrano przewodniczącym prof. dr. K. Twardowskiego, zastępcą przewodniczącego prof. dr. M. Wartenberga, sekretarzem dr. J. Łukasiewicza, skarbnikiem p. M. Borowskiego, bibliotekarzem dr. Wł. Witwickiego, a zastępcami członków wydziału dr. W. Rubeżyńskiego, oraz St. Fryeza.

Nadto wybrano na pierwszym nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu, w tym celu zwołanym na dzień 24 lutego 1904 r., członkami komisji rewizyjnej z grona członków czynnych d-ra Bolesława Mańkowskiego, docenta przyw. uniwersytetu, a z grona członków wspierających Napoleona Dorożewskiego, starszego radcę skarbu.

W lecie 1904 r. wystąpił z wydziału M. Borowski, a w jesieni dr. J. Łukasiewicz, obaj z powodu wyjazdu ze Lwowa. W ich miejsce weszli do wydziału obaj

zastępcy członków wydziału, przyczym St. Frycza wybrano sekretarzem, a d-ra W. Rubeżyńskiego skarbnikiem. Wobec tego walne zgromadzenie dokona w ich miejsce wyboru dwóch nowych zastępców członków wydziału.

Czynności swe rozpoczęło Towarzystwo dnia 12 lutego 1904 r., łącząc uroczystość swego otwarcia z obchodem setnej rocznicy śmierci Emanuela Kanta. W uroczystości tej wzięli udział Jego Magnificencja Rektor uniwersytetu ks. prof. dr. Fijałek, liczni profesorowie uniwersytetu, wiceprezydent Rady szkolnej krajowej dr. E. Płażek, delegaci towarzystw naukowych, przedstawiciele świata literackiego i wiele innych osób. Zebranie zaigła przemówieniem o celach Towarzystwa przewodniczący, poczym wygłosił prof. dr. Piotr Chmielowski odczyt p. t. „Kant w Polsce“. (Przemówienie przewodniczącego wyszło w druku w „Przeglądzie Filozoficznym“ rok VII, 1904, zeszyt 2; odczyt prof. Chmielowskiego tamże zeszyt 4).

Członków liczyło Towarzystwo w pierwszym roku swego istnienia 78, mianowicie dwóch członków założycieli z prawami członków czynnych (§ 9 statutu), 63 członków czynnych, 13 członków wspierających.

Strata, którą poniosła nauka polska i społeczeństwo wskutek śmierci Piotra Chmielowskiego, okryła głęboką żałobą także nasze Towarzystwo. Piotr Chmielowski zawód pracownika naukowego od filozofji rozpoczął, na filozofji skończył, wydając w ostatnich przed śmiercią tygodniach pierwszy polski przekład „Krytyki czystego rozumu“. Do naszego Towarzystwa przystąpił jeden z pierwszych, a gotowość, z którą wygłosił odczyt inauguracyjny, pozwalała nam się spodziewać, że nie jedną cenną przysługę odda pracom i celom Towarzystwa. Cześć jego pamięci!

Praca naukowa Towarzystwa w roku ubiegłym wyraża się w 14 posiedzeniach naukowych, poświęconych w części odczytom, w części dyskusjom.

1. Posiedzenie naukowe 24 lutego 1904 r. Dr. W. Witwicki odczytał niektóre ustępy własnego przekładu „Biesiady“ platońskiej.
2. Posiedzenie naukowe 9 marca 1904 r. Dyskusja na podstawie referatu d-ra Piotra Pręgowskiego p. t. „Uzasadnienie postępowania moralnego ze stanowiska agnostycyzmu etycznego“.
3. Posiedzenie naukowe 16 marca 1904 r. Dalszy ciąg dyskusji z poprzedniego posiedzenia.
4. Posiedzenie naukowe 30 marca 1904 r. Dr. J. Łukasiewicz wygłosił odczyt „O stosunkach logicznych“.
5. Posiedzenie naukowe 13 kwietnia 1904 r. Dyskusja na podstawie referatu B. Bandrowskiego „O znaczeniu sądów ogólnych i szczegółowych“.
6. Posiedzenie naukowe 27 kwietnia 1904 r. Dr. Zygmunt Lilienfeld wygłosił odczyt p. t. „Krytyka krytycyzmu Kanta“.
7. Posiedzenie naukowe 11 maja 1904 r. Dyskusja na podstawie referatu d-ra J. Łukasiewicza „O stosunku logiki do psychologii“.
8. Posiedzenie naukowe 25 maja 1904 r. Dalszy ciąg dyskusji z poprzedniego posiedzenia.
9. Posiedzenie naukowe 8 czerwca 1904 r. Dr. W. Witwicki wygłosił odczyt p. t. „Krytyka herbartowskiej teorii woli“.

10. Posiedzenie naukowe 22 czerwca 1904 r. Dokończenie dyskusji nad referatem d-ra P. Pręgowskiego z 2-go posiedzenia naukowego.

11. Posiedzenie naukowe 9 listopada 1904 r. Prof. dr. Władysław Pilat wygłosił odczyt p. t. „Początki sztuki“.

12. Posiedzenie naukowe 23 listopada 1904 r. Dr. Piotr Pręgowski wygłosił odczyt „O nowych badaniach psychologicznych“.

13. Posiedzenie naukowe 7 grudnia 1904 r. Dyskusja na podstawie referatu B. Elmera p. t. „Definicja psychologii“.

14. Posiedzenie naukowe 21 grudnia 1904 r. Prof. dr. K. Twardowski wygłosił odczyt p. t. „Kongres psychologii eksperymentalnej w Giessen, w kwietniu 1904“.

Oprócz posiedzeń naukowych, na które wstęp mają wyłącznie członkowie Towarzystwa, urządziło Towarzystwo w r. 1904 dwa uroczyste obchody, dostępne dla szerszej publiczności. O jednym z nich, złączonym z uroczystością otwarcia Towarzystwa, była już mowa powyżej. Drugi obchód był poświęcony 200 rocznicy śmierci **Johna Locke'a**. Odbył się 28 października 1904 r. z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie przewodniczącego Towarzystwa.
2. Odczyt Teodora Mianowskiego p. t. „Życie i dzieła Locke'a“.
3. Odczyt d-ra Wł. Witwickiego p. t. „Locke jako filozof“.

Ogółem odbyło się tedy w roku 1904 w łonie Towarzystwa 10 odczytów, a 7 posiedzeń było poświęconych dyskusji.

Posiedzenia naukowe Towarzystwa odbywały się w sali zbiorów Zakładu historii sztuki nowożytnej, oraz Zakładu archeologicznego Uniwersytetu; uroczyste obchody zaś w sali wykładowej Zakładu chemicznego. Za odstąpienie sal na cele Towarzystwa składa Wydział podziękowanie Władzom akademickim, oraz pp. Dyrektorom wspomnianych Zakładów, profesorom J. Bołoz Antoniewiczowi i St. Witkowskiemu.

Pierwszy tom wydawnictw Towarzystwa, zawierający przekład dzieła Hume'a „An Enquiry concerning human understanding“, dokonany przez d-ra J. Łukasiewicza i prof. d-ra K. Twardowskiego w ciągu roku 1904, opuścił prasę z początkiem roku 1905 i został w myśl postanowienia statutu rozesłany bezpłatnie wszystkim członkom Towarzystwa (cena księgarska 3 korony).

Biblioteka Towarzystwa posiada następujące publikacje:

1. „Przegląd filozoficzny“, rok VII (1904).
2. Kant, Krytyka czystego rozumu, przełożył z oryginału Piotr Chmielowski. Warszawa, 1904 (dar tłumacza).
3. Ks. Kan. Nuckowski. „Kilka uwag o nowym podręczniku logiki“. Chyrów 1904 (dar autora).
4. Wł. Biegański. „Neowitalizm w współczesnej biologii“. Warszawa, 1904 (dar autora).
5. Dr. Władysław Witwicki. „Teorje woli u Arystotelesa“. Lwów, 1903 (dar autora).
6. Dr. Władysław Witwicki. „Analiza psychologiczna objawów woli“. Lwów, 1904 (dar autora).

7. Dr. Witold Rubeżyński. „John Ruskin“. Kraków, 1905 (dar autora).
8. Ribot. „L'évolution des idées générales“. Paris, 1897.
9. Lotze. „Grundzüge der Naturphilosophie“. Leipzig, 1882.
10. Bersot, Mesmer. „Le magnétisme animal“. Paris, 1884.
11. Delboeuf. „La matière brute e la matière vivante“. Paris, 1887. (№ 8 —11 dar prof. dr. J. Kallenbacha).

Dochody i rozchody Towarzystwa w roku 1904 przedstawiają się w sposób następujący:

A. Dochody:

Wkładka członka założyciela	100.—	Koron
Wkładki członków czynnych	748.—	„
Wkładki członków wspierających	151.—	„
Wkładka zapłacona z góry za r. 1905 i 1906	24.—	„
Dar pana Mleczki	50.75	„
Zysk przy wymianie przekaz. i pieniędzy zagr.	2.45	„
Odsetki	9.84	„
<hr/>		
Suma dochodów	1086.04	Koron

B. Rozchody:

Koszt druku Hume'a Badań dotycz. roz. ludzk.	734.—	Koron
Druk statutu, formularzy etc.	55.27	„
Prenumerata „Prz. filoz.“ dla Towarzystwa	7.—	„
Dopłata do prenumeraty członków	66.—	„
Oprawa	2.—	„
Wydatki sekretarskie	75.58	„
Portorja	71.75	„
Służba	31.—	„
Kursor	23.10	„
Eskont w gal. kasie oszczędności	—60	„
<hr/>		
Suma wydatków	1066.30	Koron

C. Zestawienie:

Dochody	1086.04	Koron
Rozchody	1066.30	„
<hr/>		
Pozostałość	19.74	Koron

Wydawca i Redaktor „Przeglądu filozoficznego“, dr. Władysław Weryho zniżył dla członków Towarzystwa prenumeratę swego kwartalnika na 7 koron rocznie wraz z przesyłką, a Wydział Towarzystwa uchwalił część tej kwoty, mianowicie 3 korony, pokrywać z funduszu Towarzystwa, tak że członkowie otrzymują „Przegląd filozoficzny“ za opłatą 4 koron rocznie. Z tego udogodnienia korzystało w ubiegłym roku 22 członków. Nadto umieszczał dr. Weryho w „Przeglądzie filozoficznym“ z całą gotowością wszelkie komunikaty Towarzystwa, jakoteż sprawozdania z posiedzeń naukowych Towarzystwa. Wykonując tedy postanowienie § 8 statutu,

zamianował Wydział d-ra Władysława Weryhę członkiem założycielem Towarzystwa, przyznając mu zarazem prawa członka czynnego, a na tym miejscu składa mu gorące podziękowanie za tak wydatne wspieranie celów Towarzystwa.

SPIS CZŁONKÓW.

A. Członkowie założyciele.

1. Dr. Henryk Struve, b. prof. uniw. warszawskiego. Eltham, Kent (Anglja)
2. Dr. Wł. Weryho, Wyd. i Red. „Przegl. filozoficznego“. Warszawa.

B. Członkowie czynni.

1. Dr. Jan Bólož Antoniewicz, prof. uniw. Lwów.
2. Bronisław Bandrowski, naucz. gimnazjalny. Rzeszów.
3. Dr. Władysław Biegański. Częstochowa.
4. Bol. Błażek, zast. naucz. gimn. Lwów.
5. Marjan Borowski, prakt. conceptowy, Limanowa.
6. † Dr. Piotr Chmielowski, prof. uniw. Lwów.
7. Dickstein Samuel. Warszawa.
8. Ignacy Drexler, inżynier wydz. krajowego. Lwów.
9. JE. Dr. Wojciech Dzieduszycki, prof. uniw. lwowskiego.
10. Benedykt Elmer, uk. sł. fil. Lwów.
11. Dr. Marcin Ernst, docent pryw. uniw. Lwów.
12. Dr. Stefan Frycz, zast. naucz. gimn. Lwów.
13. Dr. Wojciech Gielecki. Paryż.
14. Władysław Gosiewski. Warszawa.
15. Dr. I. Halpern. Berlin.
16. Dr. Kaz. Jarecki, naucz. szkoły realnej. Lwów.
17. Szcześnie Jasiewicz, zast. naucz. gimn. Rzeszów.
18. Irena Jawicówna, słuch. fil. Lwów.
19. Dr. Józefa Joteyko, kierown. pracowni psychofizycznej w uniw. Bruksela.
20. Dr. Józef Kallenbach, prof. uniw. Lwów.
21. Stanisław Karpowicz. Warszawa.
22. Jan Kasprowicz. Lwów.
23. Dr. Edwin Katzenellenbogen. Lwów.
24. Oskar Katzenellenbogen. Lwów.
25. Dr. Józef Korzeniowski, skrytor biblioteki uniwersyteckiej. Lwów.
26. Dr. Wład. M. Kozłowski, doc. pryw. uniw. Gienewa.
27. Jakób Lewkowicz. Warszawa.
28. Dr. Zygmunt Lilienfeld, adw. krajowy. Lwów.
29. Dr. Jan Łukasiewicz. Lwów.
30. Adam Mährburg. Warszawa.
31. Dr. Bolesław Mańkowski, doc. pryw. uniw. i skrytor bibl. uniw. Lwów.
32. Teodor Mianowski, zast. naucz. gimn. Lwów.
33. Stanisław Mleczo. Warszawa.
34. Ks. Jan Nuckowski T. J. Bąkowiec pod Chyrowem.
35. Dr. Józef Nusbaum, prof. uniw. Lwów.

36. Dr. Wład. Ochenkowski, prof. uniwersytetu. Lwów.
37. Dr. Juljan Ochorowicz. Wisła.
38. Marjan Olszewski, zast. naucz. gimn. Lwów.
39. Ks. Dr. Stefan Pawlicki, prof. uniwersytetu. Kraków.
40. Dr. Edwin Płażek, wiceprezydent Rady szkolnej krajowej. Lwów.
41. Dr. med. i fil. Piotr Pręgowski. Monachjum.
42. Dr. Zdzisław Próchnicki, adjunkt prok. skarbu. Lwów.
43. Ludwik Przysiecki. Lwów.
44. Dr. Aleksander Raciborski, prof. uniwersytetu lwowskiego. Spasów.
45. Dr. Marjan Raciborski, prof. uniwersytetu lwowskiego. Dubliny.
46. Dr. Rafał Radziwiłłowicz. Warszawa.
47. Ks. Dr. Idzi Radziszewski, wiceprezydent sem. duch. Włocławek.
48. Dr. praw i fil. Witold Rubczyński, doc. pryw. uniwersytetu. Lwów.
49. Stanisław Schneider, prof. gimn. Lwów.
50. Zygmunt Skórski, naucz. gimn. Dębica.
51. Tadeusz Sobolewski, urzędnik prok. skarbu. Lwów.
52. Wiktor Strusiński, sł. fil. Lwów.
53. Aniela Szcycówna. Warszawa.
54. Dr. Kazimierz Twardowski, prof. uniwersytetu. Lwów.
55. Adolf Tyszkowski. Lwów.
56. Ks. Dr. Weis. Przemyśl.
57. Dr. Mściśław Wartenbeeg, prof. uniwersytetu. Lwów.
58. Stanisław Witkiewicz. Zakopane.
59. Dr. Wład. Witwicki, zast. naucz. gimn. Lwów.
60. Karol Wróblewski, prof. gimn. Brody.
61. Stanisław Zabielski, zast. naucz. gimn. Lwów.
62. Artur Załęcki. Lwów.
63. Dr. Jerzy Żuławski. Podchybie.

C. Członkowie wspierający.

1. Dr. Henryk Baczewski. Lwów.
2. Napoleon Dorozewski, st. radca skarbu. Lwów.
3. Gizela Dubieńska. Lwów.
4. Emanuel Dworski, krajowy inspektor szkół średnich. Lwów.
5. Dr. Michał Flattau, dyrektor policji. Kraków.
6. Dr. Zygmunt Gembarzewski, lekarz kolei państwowych. Lwów.
7. Stanisław Kramsztyk, Warszawa.
8. Dr. Franciszek Majchrowicz, krajowy inspektor szkół średnich. Lwów.
9. Michał Siwak, naucz. gimnazjalny. Lwów.
10. Józef Szum, Lwów.
11. Kazimiera Twardowska. Lwów.
12. Sabina Weinbergowa. Lwów.
13. Rajnold Wolański, b. sędzia. Nowomoskowsk.

